

Aladağlar'da Bitki Formasyonları ve Dağılımları

Vegatation Formation on the Aladaglar and Their Distributions

Ülkü ESER ÜNALDI

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara-TÜRKİYE, E mail: unaldi@gazi.edu.tr

Emin TOROĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Kahramanmaraş-TÜRKİYE; E.mail: etoroglu@ksu.edu.tr

ÖZET

Bulunduğu konum itibariyle Türkiye'de yetişme şartlarının bitki gelişimine ve çeşitliliğine uygun koşullar taşıdığı yerlerden biri de Aladağlar'dır. Nitekim dağda orman, çalı ve ot formasyonları yer almaktadır. Orman formasyonu kuru ormanlar ve yarı nemli ormanlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Kuru ormanlar güney yamaçta 250-1300mler, kuzey yamaçta 1400-2400 mler arasında uzanmaktadır. Kuru ormanların hakim elemanları güney yamaçlarda kızılçam, kuzey yamaçlarda ise meşelerdir. Yarı nemli ormanlar, güney yamaçta 1300-2300 mler arasında yayılış göstermektedir. Bu ormanlar, karaçam, Lübnan sediri, Toros göknarı ve boylu ardıçtan meydana gelmektedir. Çalı formasyonu esas olarak kızılçamların tahrip alanlarında bulunmakta ve makilerle karakterize edilmektedir. Ot formasyonu ise kuzey yamaçta 1000-1400 m.ler arasında step, 1400-2400 m.ler arasında meşelerin tahrip alanlarında antropojen step ve kuzey yamaçta 2400m, güney yamaçta 2300 m.nin üzerinde alpin kattan oluşmaktadır. Ancak, alandaki bitki formasyonu yüzyıllardır süregelen tahribatlar nedeniyle asli karakterini kaybetmiş, ortam şartları bozulmuş ve özellikle ormanlar kuzey yamaçlarda neredeyse tamamen ortadan kalkarak yerlerini antropojen steplere bırakmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aladağlar, bitki formasyonları, bitki formasyonlarının dağılışı

ABSTRACT:

In Turkey, Aladağlar is one of the places that have suitable environmental conditions for vegetation growth and rich biodiversity due to its location. In the study area, several vegetation formations are present such as forest, shrub land and grassland. Forests are divided in two categories as dry and semi-humid forests. Dry forests cover elevations between 250 and 1300 m on the south slopes, 1400 and 2400 m on the north slopes. Dry forests include Brution pines on the south slopes and oaks on the north side of the mountain dominantly. These forests consist of black pine, Lebanon cedar, Taurus fir and Crimean junipers. Shrub formations are characterized as shrub where the red pines were destroyed. Grassland formations are characterized as original steppe at the elevations between 1000 and 1400 m on the north slopes, and as anthropogenic steppe at the elevations 1400-2400 m where oaks were destroyed. Alpine grassland zone lies elevations higher than 2400 m on the north slopes and higher than 2300 m on the south side of the mountain. However, all the vegetation formations have lost their characteristics due to destruction by human beings for hundreds of years and replaced by anthropogenic steps.

Key words: Aladağlar, vegetation formations, vegetation distribution.

Giriş

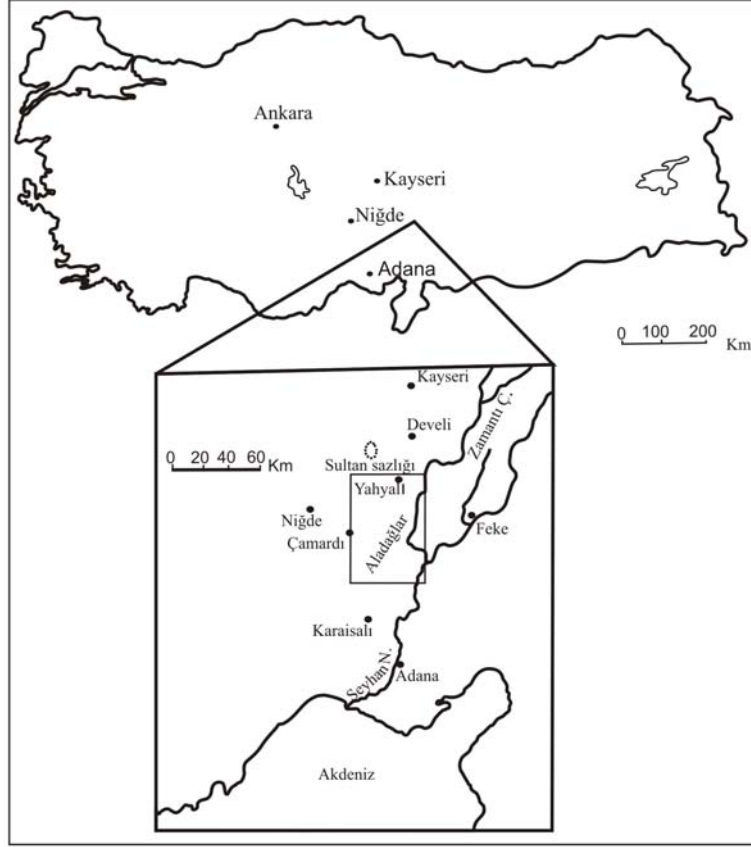
Aladağlar, Akdeniz Bölgesi'nde Orta Toroslarda yer almaktadır (Şekil. 1). Alanının doğu sınırını, Zamantı Çayı, batı sınırını Ecemiş Koridoru, güney sınırını, Karsantı Havzası'nın güneyinde yer alan Kale Dağı ve Karanfil Dağı, kuzey sınırını ise, Develi Ovası oluşturmaktadır. Kütle, Tekir grabeni yada Ecemiş koridoru ile batıda Bolkar dağlarından; Zamantı çayı vadisi ile de doğuda Tahtalı dağlarından ayrılmaktadır.

En yüksek tepesi, 3756 m. ile Demirkazık Tepesi olan Aladağlar, kuzeydoğu - güneybatı yönlerinde uzanış göstermektedir. Bu hali ile Aladağlar'ın güneye bakan yamaçları Akdeniz Bölgesi, kuzeye bakan yamaçları ise, İç Anadolu Bölgesi sınırları içerisinde kalmaktadır.

İklim özellikleri açısından, Aladağlar'ın kuzey yamaçları yarı kurak; güney yamaçları ise, Akdeniz iklim özelliklerini yansıtmaktadır.

Sahada zonal topraklardan kireçsiz kahverengi orman toprakları, kahverengi orman toprakları, kahverengi topraklar, kireçsiz kahverengi topraklar, kırmızı Akdeniz toprakları, azonal topraklardan ise, alüvyal ve kolüvyal topraklar yayılmış göstermektedir.

Ne yazık ki sahada toprak örtüsünden yoksun çıplak kayalıklar da çok geniş bir alan kaplamaktadır.

Şekil 1. İnceleme alanının lokasyon haritası

Alanın ekolojik şartlarında görülen farklılık ve çeşitlilik, bitki tür ve topluluklarını da etkilemektedir. Dolayısıyla alanda farklı fitocoğrafya bölgelerine ait bitki türleri ile farklı bitki formasyonları bulunmaktadır. Nitekim sahada Akdeniz (Holarkis), İran-Turan ve Avrupa-Sibirya fitocoğrafya bölgelerine ait türlere rastlanmaktadır. Bu türlerden bazıları paleoklimatik dönemlere ait bitkiler olup, rölyefe bağlı olarak izole

edilmiş uygun şartlarda varlıklarını sürdürmüşlerdir. Ancak tüm bu zenginliğine rağmen alanın bitki coğrafyasını ele alan bir çalışma mevcut değildir. Bazı çalışmalarda sahanın bitki örtüsü ele alınmışsa da bunlar daha çok floristiktir (Louis 1939, Schiechtl ve Stern 1963, Schiechtl, Stern ve Weiss 1965, Kürschner, 1982) veya sahanın bitki coğrafyasını doğrudan ilgilendirmemektedir (Sevim 1955, Kantarcı 1982, Çetik 1985, Bozkuş 1987, Atalay 1994, Akman 1995).

Bu nedenle çalışmanın birinci amacı, sahanın bitki coğrafyasını incelemektir. Çalışmanın ikinci amacı, Aladağlar'ın bitki potansiyelini ortaya koymaktır. Çünkü saha, yüzyıllardan beri çeşitli nedenlerle yoğun bir tahribat yaşamış, bitki tür ve kompozisyonları bozulmuş, bazı türler ise yok olma tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir. Bu nedenle şuanaki bitki kompozisyonunun bilinmesi, ilerideki çalışmalar, yatırımlar ve planlamalar açısından yarar sağlayacaktır. Üçüncü amaç ise, bitki örtüsünden yararlanarak ortam şartlarının sınıflandırılmasına katkıda bulunmaktır. Bilindiği gibi ülkemiz gibi engebeli bölgelerde iklim, bitki örtüsü, toprak, ana materyal, topografya koşullarının yatay ve dikey yönde ve kısa mesafelerde önemli değişmeler göstermesi, ortamlarının değerlendirilmesinde önemli güçlükleri de beraberinde getirmektedir. Ayrıca insan faktörünün çok yerde yaptığı olumsuz etki de ekolojik açıdan ortamın sınıflandırılmasında bir takım zorluklara yol açmaktadır. Bu ortamlardaki bitki örtüsü başta iklim şartları olmak üzere ortam şartlarını en iyi yansıtan göstergedir. Bu bağlamda sahanın bitki örtüsünün bilinmesi meteoroloji istasyonu bulunmayan Aladağlar'da öncelikle iklim ve diğer ortam şartlarının ana hatları ile tespitine de olanak sağlayacaktır.

Materyal ve Metot

Öncelikle bitki tür ve formasyonlarının tespiti için saha 1996–1997 yıllarının yaz aylarında gezilerek incelenmiştir. Bu çalışmalar sırasında bitki formasyonlarının ve türlerinin tespitine önem verilmiş, dağın kuzey ve güney yamaçlarındaki farklılaşmalar nedeniyle kuzey-güney doğrultusunda kesitler alınarak, bitki örtüsü haritasının temeli oluşturulmuştur. Harita çizilirken, Türkiye'de ilk kez Yusuf Dönmez'in başlattığı bitki coğrafyası çalışmaları dikkate alınmış ve daha önce yapılan bitki örtüsü haritalarıyla

uygunluk sağlanması açısından 1/100 000 ölçeği kullanılmıştır. Bu amaçla bitki örtüsünün kesin sınırlarını tespit etmek için, arazi gözlemleri ile birlikte 1/100 000 ölçekli amenajman haritalarından yararlanılarak, bitki cinslerinin sınırları ayırt edilmiştir. Daha sonra, araziden toplanarak teşhisleri yaptırılan bitki türleri haritada alındıkları yerlere işaretlenerek, cinsler yanında türler de belirlenmiş ve bitki örtüsü haritası tamamlanmıştır. Bu safhalardan sonra, alanın ekolojik özellikleri de dikkate alınarak bitki toplulukları ağaç, çalı ve ot formasyonları olarak ayrı ayrı incelenmiştir. Çalışmada, bitkilerin Latinceleeri yazılırken tekrardan kaçınılmaya dikkat edilmiştir.

Bulgular

Alandaki bitki formasyonlarını aşağıdaki şekilde sınıflandırmak mümkündür:

A-Orman Formasyonu

Bu formasyon, güney yamaçta 250-2300m, kuzey yamaçta ise parçalar halinde 1400-2400 m.ler arasında yayılış göstermektedir (Şekil. 2).

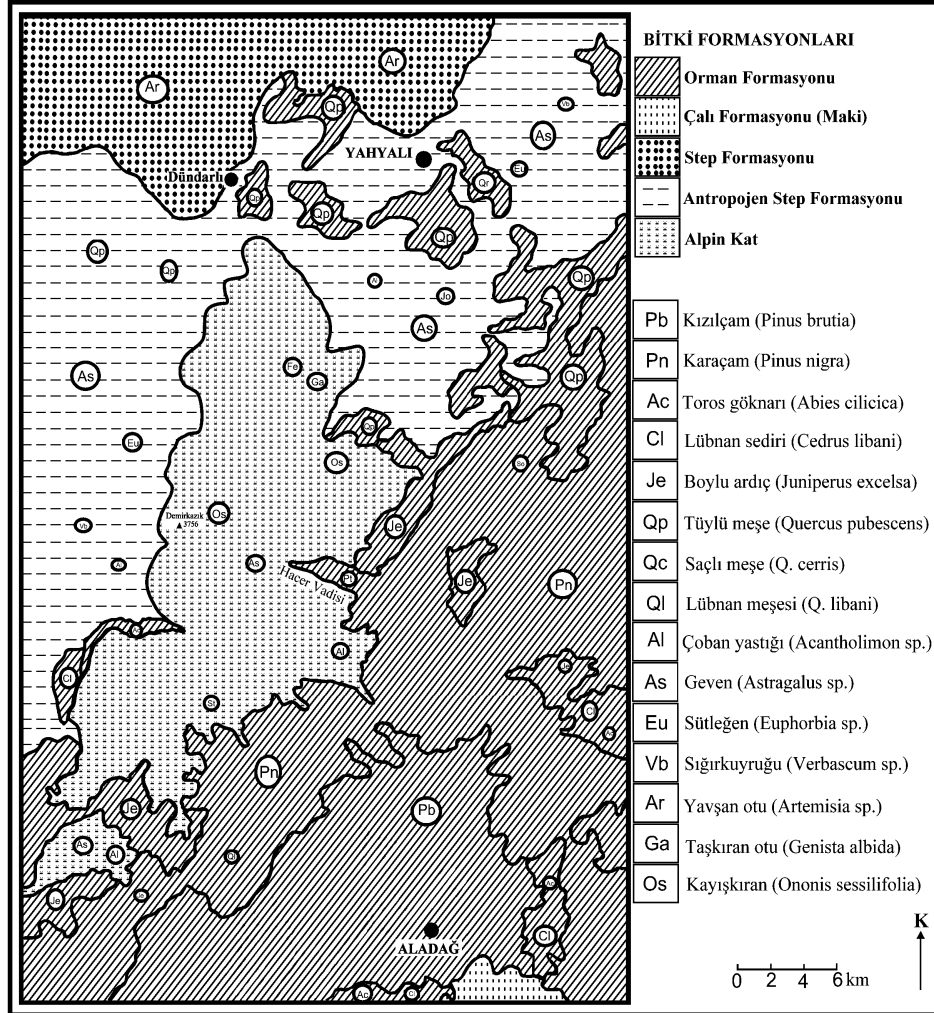
Formasyon kuru orman ve yarı nemli orman olarak ikiye ayrılmaktadır.

1-Kuru Ormanlar

Her iki yamaçta da görülmektedir. Güney yamaçlardaki kuru ormanlar, alt katını maki elemanlarının oluşturduğu, yaz-kış yeşil kızılçam ormanlarından oluşmaktadır. Buna karşılık kuzey yamaçlardaki kuru ormanlar, esas olarak kışın yapraklarını döken saçlı meşe (*Quercus cerris*) ve tüylü meşe (*Quercus pubescens*)den meydana gelmektedir (Şekil. 3). Dolayısıyla, kuru ormanları oluşturan hakim türler, güney yamaçlarda Akdeniz, kuzey yamaçlarda İran-Turan kökenli bitkilerden oluşmaktadır. Farklı iki fitocoğrafya bölgesine ait bitkilerden oluşan bu topluluklar, yamaçlar arasındaki iklim farklılığını yansıtan en güzel göstergedir.

Sıcaklık ve ışık istekleri yüksek olduğu için güney yamaçları tercih eden ve kuraklığa dayanıklı bir bitki olan kızılçamlar, bu yamaçlarda 250 m.lerden başlamakta ve 1300 m.lere kadar çıkmaktadır (Foto. 1). Bu ormanların alt katındaki hakim türler, kermez meşesi (*Quercus coccifera*) ve tespih (*Styrax officinalis*)tir. Bu türlere menengiç

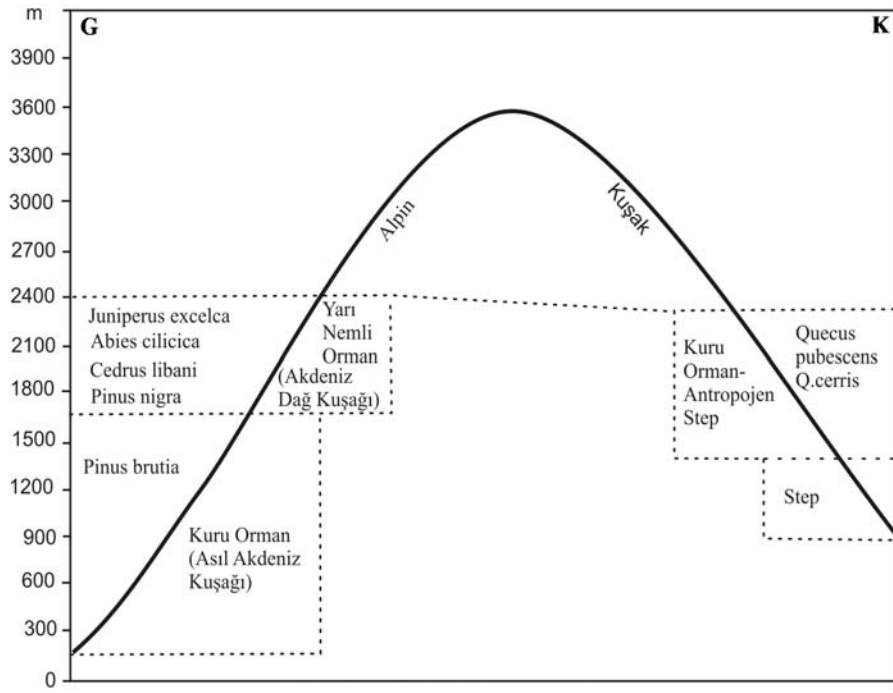
(*Pistacia terebinthus*), katran ardıcı, (*Juniperus oxycedrus*), mazı meşesi (*Quercus infectoria*) ve dere kenarlarında çınar (*Platanus orientalis*) eşlik etmektedir.

Şekil 2. İnceleme alanının bitki örtüsü haritası (Ülkü ESER ÜNALDI, Emin TOROĞLU).

İnceleme alanının kuzey yamaçlarında yayılış gösteren kuru ormanların hakim elemanlarını ise, yaklaşık 1400-2400 m.ler arasında meşeler (*Quercus cerris*, *Q. pubescens*) oluşturmaktadır. Ardıç türleri (*Juniperus excelsa*, *J. oxycedrus*), yabancı

armut (*Pyrus olaeagrifolius*), çakal eriği (*Prunus spinosa*), geyik dikenini (*Crataegus orientalis*), yabani badem (*Amygdalus orientalis*), menengiç (*Pistacia terebinthus*), kuşburnu (*Rosa canina*), yapışkan yapraklı laden (*Cistus laurifolius*), cehri (*Rhamnus oleoides*) ve karamuk (*Berberis vulgaris*) meşe alanlarının alt katında yayılış gösteren türleri meydana getirmektedir.

Şekil 3. Aladağlar'ın sadeleştirilmiş bitki örtüsü kesiti (Ülke ESER ÜNALDI, Emin TOROĞLU).

Foto 1. Aladağlar'ın güneyinde kızılçamların oluşturduğu kuru orman alanı (Foto. Emin Toroğlu).

Sahada kuzey yamaçlarda hakim olan ve yaprağını döken geniş yapraklı kuru orman alanları düzenli bir kuşak şeklinde uzanmamaktadır. Tarım alanları açma ve aşırı hayvan otlatma gibi süregelen tahripler, bu kuru orman alanlarını parçalayarak daraltmaktadır. Nitekim çoğu yerlerde ormanlık alanlar antropojen steplerle kaplıdır ve meşe toplulukları bu alanlar içinde adacıklar şeklinde tutunmuştur.

Kuzey yamaçlardaki meşe ormanları, Dünderli'nin güneyinden çekilecek kuzey-güney doğrultulu bir hattın doğusunda yoğunluk kazanmaktadır. Hattın batısındaki meşe ormanlarının tamamı ise tahrip sonucu ortadan kalkmıştır (Şekil. 2). Sahada meşe ormanlarının yayılışının alt sınırını belirleyen faktör kuraklık, üst sınırını belirleyen faktör ise sıcaklıktır. .

2-Yarı Nemli Ormanlar

Bu ormanlar Aladağlar'ın güney yamaçlarında yaklaşık olarak 1300 m.lerden başlamakta ve ormanın üst sınırı olan 2300 m.lere kadar yayılış göstermektedir. Hakim elemanlarını karaçam ve boylu ardıçların oluşturduğu bu ormanlar içerisindeki ikinci hakim türler, Lübnan sediri ve Toros göknarıdır (Foto. 2). Bu bitkilerden boylu ardıçlar, özellikle ormanın üst sınırına yakın yerlerde yoğunluk göstermektedir.

Foto 2. Yarı nemli orman kuşağını oluşturan sedir, göknar, ardıç karışık toplulukları (Foto. Emin Toroğlu).

Bu yamaçta, Türkiye'deki yarı nemli ormanların en iyi geliştiği yerlerden biri olan Hacer Vadisi yer almaktadır. Kuzey ve güneyden dik yamaçlar ile sınırlanmış olan vadi içinde 2200 m.ye kadar karaçamlar hakim eleman olarak bulunmaktadır. Bu karaçamlar uzun ve düzgün gövdeleri ile birinci sınıf karaçam ormanı karakterindedir. Vadi içinde karaçamlara 1600-1800 m.ler arasında göknar ve titrek kavaklar eşlik etmektedir. Vadinin bol çatlıklı kalkerlere sahip olan ve kuzeye bakan yamaçları üzerinde ise, karaçamlara eşlik eden türler yaklaşık 2000 m.ye kadar sedir ve göknar ağaçlarıdır.

Güney yamaçlarda yayılış gösteren yarı nemli ormanların içlerinde akcağaç (*Acer platanoides*), doğu gürgeni (*Carpinus orientalis*), kayacık (*Ostrya carpinifolia*), çınar (*Platanus orientalis*), titre kavağ (*Populus tremula*) ve üvez (*Sorbus torminalis*) gibi Avrupa-Sibirya kökenli, geniş yapraklı nemcil türler de bulunmaktadır. Muhtemelen son buzun dönemi olan Würm'de sahaya yerleşen ve paleoklimatik dönemlere ait olan bu bitkiler, bir önceki ekosistemin özelliklerini yansıttığından dolayı relik karakterdedir.

Kuzey yamaçlarda ise yarı nemli ormanlara Çamardı ilçesinin doğusundaki Emlî Vadi'sinde rastlanılmaktadır. Hakim elemanının Toros göknarının oluşturduğu bu nemli ormanlar vadinin tabanında ve kuzey yamaçlarında yayılış göstermektedir. Bu ormanların alt katında yalancı burçak (*Coronilla emerus*), Lübnan cehrisi (*Rhamnus libanoticus*), doğu üzümü (*Ribes orientale*), üvez (*Sorbus torminalis*) gibi bazı nemcil türler bulunmaktadır.

B-Çalı Formasyonu

Bu formasyon sahada makiler ile karakterize edilmektedir. Daha çok kızılçam ormanlarının tahrip edildiği alanlarda, 250–1300 m yükseltiler arasında sekonder bir formasyon olarak gelişmiştir. Formasyonun hakim elemanları kermez meşesi, tespih, katran ardıc, laden, menengiç, keçiboğan, sakız ve özellikle vadi tabanlarında zakkum (*Nerium oleander*) ve ılgın (*Tamarix sp.*) dan oluşmaktadır. Bu elemanlardan tespih, güney ve güneydoğu yamaçlarda 1500 m ile en yükseğe çıkan türdür.

Güney yamaçlarda makinin yaygın olması, yaylacılık dönemi dışında keçinin otlatılmasına uygun bir ortam teşkil ettiğinden, güney yamaçlardaki köylerin çoğunda kıl keçisi beslenmektedir (Somuncu, 2005). Dolayısıyla, bu formasyon da aşırı otlatmaya bağlı olarak oluşan bir tahribatın ve ilerleyen süre içerisinde yerini garig formasyonuna bırakma tehdidi altındadır.

C- Ot Formasyonu

Bu formasyonu step, antropojen step ve alpin kuşak olarak üç başlık altında incelemek mümkündür.

Bunlardan stepler, Aladağlar'ın kuzeybatısında Yahyalı'nın kuzey ve kuzeybatı kesiminde 1000-1400 m. arasında yükseltiye sahip olan sahalarda yayılış göstermektedir. Bu alanlarda yıllık ortalama yağış 350 mm.den azdır (Niğde 339.4 mm). Bu kesimde hakim türler, yavşan otu (*Artemisia* sp.), yumak (*Stipa* sp) ve brom (*Bromus* sp.)dur. Ancak yoğun hayvan otlatmasına bağlı olarak bu bitkilerin alanı daralmış ve yerlerini daha çok dikenli yastık formunda olan çoban yastığı (*Acantholimon* sp.) ve geven (*Astragalus* sp.)ler ile sığırcu kuyruğu (*Verbascum* sp.) gibi türler almaya başlamıştır.

Antropojen step sahaları kuzey yamaçlarda Niğde'nin doğusundan Yahyalı'ya kadar olan kesimlerde 1400–2400 m.ler arasında görülmektedir. Bu alanlardaki yağış miktarı 400 mm.nin üzerindedir (Karaisalı 917.6 mm). Meşelerden oluşan kuru orman sahalalarının tahrip edildiği yerlere tekabül eden bu kesimlerde yavşan otu, geven, çoban yastığı, kakkaha otu (*Convolvulus* sp.), mayasıl otu (*Ajuga* sp.), adaçayı (*Salvia* sp.), sütleğen (*Euphorbia* sp.), sığırcu kuyruğu gibi türler yayılış göstermektedir. Antropojen step sahalalarında yer yer görülen, boylu ardıç, tüylü meşe (*Quercus pubescens*) gibi bitkiler bu alanların bir zamanlar ormanlar ile kaplı olduğunun en güzel delilleridir.

Alpin kuşak, güney yamaçta 2300, kuzey yamaçta 2400 m.lerden başlamaktadır. Bu kuşakta kayışkıran (*Ononis sessilifolia*) ve taşkıranotu (*Genista albida*) birlikler oluşturmaktadır. Bunlara eşlik eden diğer türler *Ebenus laguroides*, adaçayı (*Salvia microstachya*), çoban yastığı (*Acantholimon* sp.) sığırcu kuyruğu, brom (*Bromus tomentellus*), yüksek çayır yumağı (*Festuca ovina*), fare kulağı (*Hieracium pannosum*), korunga (*Onobrychis sulphurea*), yumrulu salkım otu (*Poa bulbosa*), yağlık otu (*Bunium microcarpum*), *Sesleria anatolica*, parmak otu (*Potentilla speciosa*), misk soğanı (sümbül) (*Muscari* sp.), yabani soğan (*Allium* sp.), çirişotu (*Asphodelus ramosus*), dağ çöveni (*Acanthophyllum* sp.), geven, sütleğen, çöven otu (*Gypsophila* sp.), korunga (*Onobrychis* sp.) ve *Minuartia* sp. dir

Bu bitkilerden parmak otu çoğunlukla lokal olarak bulunmakta ve yüksek dağların kaya bitkilerini karakterize etmektedir. Korunga kalkerli dağların dikenli yastık formundaki

karakteristik elemanıdır. Yine bu alanda bulunan kayışkıran, Aladağlar'da endemik olarak bulunan bir türüdür (Kürschner 1982).

Aladağlar'ın orman sınırının üzerinde kalan kesimlerinde, iri materyalli kayşatlar üzerinde *Carastium gnapholodes* ve eğimin iyice azaldığı hareketsiz alanlarda *Carastium gnapholodes*, brom ve binbirdelik otu (*Hypericum crenulatum*) toplulukları yayılış göstermektedir. Aladağlar'ın alpin kuşaktaki büyük kaynaklar ve dereler boyunca ince şeritler halinde uzanan alpin higrofit bitkilerini ise, nane (*Mentha longifolia*), üçgül (*Trifolium repens*), karahindiba (*Taraxacum scaturiginosum*), kekik (*Thymus* sp.), *Aethionema opposifolium*, *Minuartia rimarum* ve çayır yumağı oluşturmaktadır.

Aladağlar'ın alpin kat kuşağı ekstansif karakterdeki hayvancılık için önemli bir otlak alanıdır. Yaylacılık döneminde 15 500 civarındaki nüfusun, yaklaşık 173 000 baş hayvanla buradaki yaylaları kullanması bunun en güzel göstergesidir (Somuncu, 2005).

Sonuç

Alanındaki bitki formasyonları orman formasyonu, çalı formasyonu ve ot formasyonu olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Bunlardan orman formasyonu kuru ormanlar ve yarı nemli ormanlar ile temsil edilmektedir. Orman formasyonu sahada en geniş yayılış alanına sahip olan formasyondur (Şekil.2). Formasyonu oluşturan cinsler çam (*Pinus nigra*, *P. brutia*), ardıç (*Juniperus excelsa*), meşe (*Quercus cerris*, *Q. pubescens*), sedir (*Cedrus libani*) ve göknar (*Abies cilicica*) olmak üzere beş ana elemandan meydana gelmektedir. Bu elemanlar içerisinde en fazla yayılışa sahip olan cinsler çam ve meşelerdir. Bunlara karşılık ardıç, göknar ve sedirin yayılışları daha sınırlı ve parçalı bir görünüm arz etmektedir.

Kuru ormanlar güneye bakan yamaçlarda kızılçamlardan, kuzeye bakan yamaçlarda meşe ve ardıçlardan oluşmaktadır. Yarı nemli ormanlar ise, karaçam, Lübnan sediri, Toros göknarı ve ardıçlardan meydana gelmektedir.

Çalı formasyonu sahada makiler ile temsil edilmektedir. Bu formasyon asli bir formasyon olmayıp, kızılçam ormanlarının tahribi sonucu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında esas yayılış alanları Karadeniz ikliminin görüldüğü yerler olan ve yarı nemli orman sahalarının alt katlarında yayılış gösteren bazı nemcil türler de çalı formasyonuna dahildir.

Ot formasyonu ise, step (bozkır), antropojen step (antropojen bozkır) ve alpin kuşak olarak sınıflandırılmaktadır. Step ve antropojen stepler kuzeye bakan yamaçlarda yer alırken, alpin kuşak 2300-2400 m.nin üzerindeki alanlarda yayılış göstermektedir (Şekil. 2).

İnceleme alanı iklim özellikleri açısından Akdeniz ve İç Anadolu'nun karasal iklimi arasında, bir geçiş sahasına tekabül etmektedir. Bu nedenle sahada Akdeniz (Holarktis) ve İran-Turan fitocoğrafya bölgelerine ait bitki türleri görülmektedir. Nitekim güney yamaçlar Akdeniz, kuzeye bakan yamaçlar ise İran-Turan fitocoğrafya bölgesine giren türlerin hâkimiyeti altındadır (Şekil. 3). Ayrıca, sahada Avrupa-Sibirya Fitocoğrafya bölgesine ait nemcil türlerin görüldüğü yerler de mevcuttur. Aladağlar'ın güneyinde ve doğusunda yer alan yarı nemli iklim alanlarında ve kuzeye bakan yamaçlarda, Avrupa-Sibirya Fitocoğrafya bölgesine ait bu elemanlar, lokal olarak hakim türler arasına yayılmış olarak bulunmakta ve relik olarak varlığını sürdürmektedir.

Aladağlar'daki bitki türlerinin, % 24'ü Akdeniz, % 55'i İran-Turan, % 21'i ise, Avrupa - Sibirya fitocoğrafya bölgelerine ait bitki türlerinden oluşmaktadır (Kürschner, 1982).

Aladağlar sahip olduğu ekolojik özellikler nedeniyle, kuzey yamaçlarda 1400–2400, güney yamaçlarda ise 250-2300 m.ler arasında orman yetişmesine uygun koşullar taşımaktadır. Ancak araziden yararlanmanın tahripkar olması sonucu, kuzey yamaçlar başta olmak üzere alandaki bitki örtüsü zayıflamış, asli karakterini kaybetmiştir. Sonuçta tahribe bağlı olarak erozyon artmış, erozyon arttıkça bitki örtüsünün yetişme ortamı iyice bozulmuş, bu kısır döngü içerisinde çıplak sahalar giderek genişlemiştir.

Beşeri faktörlerin bitki örtüsünün tahribinde başlıca rolü oynadığı Aladağlar'da, ormanın yeniden oluşturulabilmesi için, bitki yetişme şartları göz önünde tutularak

ağaçlandırma yapılmalıdır. Ancak ağaçlandırma faaliyetlerinin başarıya ulaşması ve sürdürülebilir olması için, Aladağ ekosistemi içerisinde önemli bir fonksiyonu olan insanın da bilinçlendirilmesi ve bu faaliyetlere bizzat katılımı şarttır.

Teşekkür

Araziden toplanan bitki türlerinin teşhislerini büyük bir titizlikle yapan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Orman Fakültesi Araştırma Görevlilerinden Dr. İsmail Dutkuner ile yine Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Araştırma Görevlilerinden Ahmet İlçim'e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Akman, Y (1995), *Türkiye Orman Vegetasyonu*. Ankara.
- Atalay, İ (1994), *Türkiye Vegetasyon Coğrafyası*. Ege Üniv. Basımevi İzmir.
- Bozkuş, H. F. (1987). "Toros Göknaarı (Abies cilicica carr.)'nın Türkiye'deki Doğal Yayılış ve Silvikültürel Özellikleri" *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi*, A,36,2:103-131, İstanbul.
- Çetik, A.R. (1985), *Türkiye Vegetasyonu -I- İç Anadolu'nun Vegetasyonu ve Ekolojisi*. Selçuk Üniv. Fen-Edebiyat Fak. Yayın No:1 Konya.
- Kantarıcı, M. D. (1982). "Türkiye Sediri (Cedrus libani A.Rich.) ve Doğal Yayılış Alanlarında Bazı Ekolojik İlişkiler", *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi*, s.32.2:113, İstanbul.
- Kürschner, H. (1982). *Vegetation und Flora der Hochregionen der Aladağları und Erciyes Dağı / Türkei*. Dr. Ludwig Reicherd Verlag Wiesbaden.
- LOUIS, H. (1939). *Das Natürliche Pflanzenkleid Anatoliens*. Geographische Abh. Reihe 3 Heft:12 Stuttgart.
- Schiechtl, H. M.; Stern, R. (1963). *Studien über die Entwaldung im Kilikischen Aladagh (Mittlerer Taurus in Kleinasien)*. Ber. Nat. Med. Ver. İnsburg.
- Schiechtl, H.M.; Stern, R.; Weiss, E.H.(1965). *İn Anatolischen Gebirgen (Botanische, Förstliche und Geologische Studien im Klikischen Ala dağ und ostpontischen Gebirge von Kleinasien)*. Karnter Muzeumschriften. Klagenfurt.
- Sevim, M. (1955). *Lübnan Sedirinin Türkiye'deki Tabii Yayılışı*. Yenilik Matbaası. İstanbul.
- Somuncu, M. (2005). *Aladağlar Yaylacılık ve Dağ Göçebeliği Konusunda Bir Araştırma*. Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.